

Ministrstvo za zdravje RS
Štefanova 5
1000 Ljubljana

Zadeva: 26. dopisna seja RSK za radiologijo

Prisotni: prof. dr. Katarina Šurlan Popovič, dr.med, prof. dr. Vladka Salapura, dr.med
izr. prof. dr. Dimitrij Kuhelj, dr.med, Nina Boc, dr.med., dr. Silva Breznik, dr.med.

1.Na RSK za radiologijo je bilo naslovljeno naslednje vprašanje s strani mag. Janje Mrak, dr.med. vodje Oddelka za nadzor na ZZS:

Na nas se obračajo osebni zdravniki z vprašanji glede smernic za napotovanje na MR kolena in LS hrbtenice, saj s strani pacientov doživljajo vedno več pritiskov za predpisovanje teh preiskav. Zaradi tega se s tem vprašanjem obračam na RSK za radiologijo - katere smernice se uporabljajo in naj bodo upoštevane pri napotovanju na eno oziroma drugo preiskavo oziroma kaj priporoča RSK v primeru, da smernic na tem področju še ni.

RSK za radiologijo predlaga sistemsko rešitev za racionalno napotitev na magnetno resonanco (MR):

Vprašanje ustreznih indikacij za napotitev bolnikov na preiskave z magnetno resonanco (MR) je v Sloveniji dolgoletni izziv. Zadeva je bila že večkrat predstavljena, tako na Ministrstvu za zdravje kot na številnih strokovnih posvetih v okviru SZD. Kljub temu še vedno opažamo trend prekomernih in neoptimalno usmerjenih napotitev, kar prinaša nepotrebne stroške in obremenitve za zdravstve sistem.

Zato RSK za radiologijo ponovno kot najboljšo sistemsko rešitev predlaga implementacijo mednarodno priznanega portala ESR IGuide (European Society of Radiology IGuide) na ravni primarnega zdravstvenega varstva.

Gre za dokazano delujoč sistem, ki je že vrsto let v uporabi v številnih državah EU, v nekaterih celo na nacionalni ravni. Gre za porabniku prijazno orodje in za jasen, nazoren in enostaven program, ki zdravnikom v realnem času pomaga pri odločitvi za najustreznejšo diagnostično pot za vsako specifično klinično stanje. Glavni učinek tega Sistema je dokazano zmanjšanje nepotrebnih preiskav, kar neposredno ustavlja rastoči trend nepravilnih napotitev na MR.

Uvedba tega sistema bi morala biti v strateškem interesu ZZS-ja, saj bi prinesla znatne prihranke in povečala kakovost porabe sredstev.

Dostop do ESR portala IGuide:

<https://www.esriguide.org/learn-more.html>

Kot dodaten pripomoček in primer dobre prakse v pripoki prilagamo:

1. Smernice za MR kolena (prilagojene za neradiološke stroke).
2. Smernice za MR ledvene hrbtenice (prilagojene za neradiološke stroke).

Vse povezave v dokumentih so aktivne in vodijo do ustreznih virov za preverjanje.

Uvedba portala ESR IGuide predstavlja nujno praktično, preizkušeno in ekonomično rešitev za dvig kakovosti napotitvene prakse v Sloveniji.

2. Na RSK za radiologijo je bilo naslovljeno vprašanje s strani mag. Janje Mrak, dr.med. vodje Oddelka za nadzor na ZZZS:

Dne 3. 7. 2025, smo prejeli predlog Splošne bolnišnice Slovenj Gradec za dopolnitev Seznama storitev 15.99: Storitve specialistične zunajbolnišnične zdravstvene dejavnosti urologije (VZD 239 257) s šifro 36138 UZ Dopplerske ocene erektilne disfunkcije.

Dodatno smo prejeli tudi mnenje razširjenega strokovnega kolegija za urologijo, glede uvrstitve navedene šifre na seznam storitev urologije, s katero se strinjajo.

V zvezi z zgoraj navedenim vas prosimo za vaše mnenje, kdo je po vaših kriterijih usposobljen za izvajanje UZ Dopplerske ocene erektilne disfunkcije oz. kakšno dodatno izobrazbo oz. kvalifikacije mora imeti zdravnik specialist.

RSK za radiologijo predlaga:

UZ Dopplerska ocena erektilne disfunkcije je specializirana ultrazvočna diagnostična preiskava, ki vključuje:

- uporabo barvnega in pulznega Doppler ultrazvoka,
- funkcionalno oceno arterijskega dotoka in venskega odtoka penilnih žil,
- praviloma farmakološko inducirano erekcijo z intrakavernozno aplikacijo zdravil.

Preiskava je po metodološki opredelitvi radiološka slikovna metoda, vendar zaradi svoje invazivne in funkcionalne narave presega okvir standardnih ultrazvočnih preiskav ter zahteva tesno klinično integracijo in dodatna specifična znanja.

RSK za radiologijo meni, da je izvajanje navedene preiskave strokovno utemeljeno izključno pri zdravnikih specialistih, ki poleg osnovne specializacije izpolnjujejo dodatne, jasno opredeljene pogoje usposobljenosti.

Preiskavo lahko izvajajo:

- specialisti radiologije ali
- specialisti urologije, če izpolnjujejo pogoje dodatne usposobljenosti in sicer:
 - teoretično in praktično znanje Dopplerskih tehnik,
 - izkušnje z meritvami in interpretacijo hemodinamskih parametrov (PSV, EDV, RI),
 - dokumentirano usposabljanje (npr. certificirani tečaji, mentorstvo, klinična praksa)

RSK za radiologijo poudarja, da:

ultrazvočne Dopplerske preiskave sodijo v temeljno strokovno področje radiologije in sistemsko izključevanje radiologije iz opredelitve ali izvajanja tovrstnih preiskav ni strokovno utemeljeno.

RSK za radiologijo meni, da je vključitev storitve 36138 – UZ Dopplerska ocena erektilne disfunkcije v Seznam storitev lahko strokovno utemeljena, če so hkrati jasno in formalno določeni pogoji za izvajalce, ki vključujejo:

- **osnovno specializacijo (radiologija ali urologija),**
- **dokazljivo dodatno usposabljanje s področja penilnega Doppler ultrazvoka,**
- **usposobljenost za farmakološko indukcijo erekcije in obravnavo zapletov,**
- **ustrezno klinično interpretacijo izvida.**

3. RSK za radiologijo je poslal odgovor na navdbe prof. dr. Vojka Flisa, direktorja UKC Maribor v intervjuju za časnik Večer, objavljen 19.12.2025.

Navedbe prof. Flisa so povzele tudi številne druge medijske hiše in portali. Časnik Večer je odgovor RSK za radiologijo objavil v celoti. Ostali portali in medijske hiše, ki smo jim odgovor poslali kljub zakonski obvezi, odgovora RSK za radiologijo niso objavile. Odgovor RSK prilagamo.

Spoštovani!

Člani RSK za radiologijo v medijih spremljamo informacije o zelo velikem številu napisanih radioloških izvidov, ki so jih, vsaj po objavljenih informacijah, napisali posamezni kolegi zaposleni v UKC Maribor. Medtem, ko so tovrstne zadeve predvsem predmet razmerja med delavci in delodajalci menimo, da je potrebno vseeno podati komentar na odziv direktorja UKC Maribor.

V odzivu direktorja bolnišnice dr. Vojka Flisa se navaja oddaljeno delo radiologov, ki ga omogoča sodobna telemedicina. Telemedicina ima vsekakor nepogrešljivo mesto v številnih vejah medicine ter omogoča hitrejšo izmenjavo informacij, konzultacij in predvsem veliko prednost pri obravnavi nujnih medicinskih stanj. RSK za radiologijo pri tem mora opozoriti na to, da je delo radiologa v bolnišničnih ustanovah predvsem tesno vezano na oblikovanje in izvedbo preiskav, sodelovanje z ostalimi člani radioloških timov in napotnimi kliniki. S tem namenom je RSK za radiologijo leta 2024 izdal smernice za delovanje radioloških oddelkov, ki so tudi objavljene na spletni strani MZ RS ([/https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZ/DOKUMENTI/4-ZBIRKE/RSK/RSK-za-radiologijo/2024-radiologija/RSK-za-radiologijo-17.-dopisna-seja-2024.pdf](https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZ/DOKUMENTI/4-ZBIRKE/RSK/RSK-za-radiologijo/2024-radiologija/RSK-za-radiologijo-17.-dopisna-seja-2024.pdf).) Želimo opozoriti na dejstvo, da je delovanje telemedicine potrebno ustrezno umestiti v delo radiologov in da takšna vrsta dela v nobenem primeru ni cilj delovanja radioloških bolnišničnih oddelkov. Ravno nasprotno, smernice, ki so usklajene s priporočili Evropskega združenja radiologov (ESR) in odražajo sodobno delovanje radiologov v bolnišnicah nesporno izpostavljajo prednosti prisotnosti radiologov na oddelkih in pri tem jasno izpostavljajo višjo kvaliteto opravljenega dela. V preteklosti smo bili priča opremljanju sekundarnih bolnišnic s sodobnimi aparati, kjer nabava opreme ni bila usklajena s kadrovskimi potrebami po radiologih. V mnogih bolnišnicah je to pripeljalo do razkroja radioloških oddelkov, ki jih vodstva bolnic niso znala ali želela ustaviti in odhoda radiologov v ustanove z ugodnejšimi delovnimi pogoji. To je nato pripeljalo do povečane potrebe po zunanjih izvajalcih, saj so oddelki na takšen način nadomeščali potreben kader in do razmaha telemedicine na področju radiologije. K temu je potrebno dodati tudi dejstvo, da so ambulantne preiskave vir dohodka za vse zdravstvene ustanove (javne, koncesionarske, zasebne) in so tudi ustanove za to obliko dela zainteresirane. Vse skupaj poruši razmerje med priporočenimi smernicami dela in dejanskim stanjem. Za izboljšanje razmer in zagotavljanje najvišje kvalitete dela ter najboljše oskrbe bolnikov bo zato potrebno tehtnico krepko premakniti v izboljšanje razmer za delo v javnih zdravstvenih zavodih in natančno slediti smernicam stroke, ne pa finančnemu interesu zdravstvenih ustanov.

Želeli bi se odzvati tudi na izjave dr. Flisa o nekvaliteti oziroma neuporabnosti radioloških izvidov. Dr. Flis kot generalni direktor Univerzitenega kliničnega centra Maribor in redni profesor na Univerzi v Mariboru zagotovo ve, da če so njegove izjave oziroma trditve resnične in tega niso prijavljali ustreznim organom, je s tem neustrezno ravnal oziroma ravnal v škodo pacientov. Dolžnost zdravnika še posebej, če je to vodja tako pomembne strokovne ustanove kot je to UKC Maribor je, da sledi Kodeksu medicinske etike, ki mu narekuje skrb za varnost pacientov. RSK za radiologijo do sedaj kakršnekoli prijave iz UKC Maribor o nestrokovnosti radioloških izvidov ni prejel, kljub temu, da gre po besedah dr. Flisa za ponavljajoč se vzorec. Vsako prijavo z vso resnostjo ne obravnava samo RSK za radiologijo temveč tudi Zdravniška zbornica Slovenije. Zato vljudno prosimo dr. Flisa, da svoje izjave utemelji s prijavami, ki so jih do sedaj naslovili na ustrezne organe, v nasprotnem primeru lahko njegove izjave razumemo kot blatenje naše stroke in hkrati neodgovorno ravnanje vodstva UKC Maribor, ki na eventuelne napake ni opozarjalo.

V imenu RSK

RSK za radiologijo

Pripravil/-a:

prof.dr.Katarina Šurlan Popovič, dr.med.

Ljubljana 30.12.2025

Predsednica RSK za radiologijo

Handwritten signature of Katarina Šurlan Popovič in dark ink.